

ΤΟΚΚΑ

MART – ΜΑΡΤΙΟΣ 2010 ΣΑΥΙ / ΦΥΛΛΟ: 21

FES'in işbirliğinde BİLBAN – İKME yayın organı / Κοινή έκδοση BİLBAN – İKME σε συνεργασία με το FES

ÜCRETSİZ / ΔΩΡΕΑΝ

18 NİSAN'DA KIBRIS'IN KUZEYİNDE SEÇİM VAR!

18 Nisan'da Kıbrıs'ın kuzeyinde bir kez daha Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılıyor. Her beş yılda bir yapılan seçimlere bu kez yedi aday katılmaktadır. Parti adayı olarak Derviş Eroğlu dışındaki diğer tüm adaylar seçime bağımsız olarak katılmaktadır. Derviş Eroğlu dışındaki diğer adaylar şöyle: Mehmet Ali Talat, Tahsin Ertuğruloğlu, Zeki Beşiktepe, Ayhan Kaymak, Arif Salih Kırdag ve Mustafa Kemal Tümkan.

Önümüzdeki seçimlerde dik-kati çeken bir husus 1990 yılından bu yana ilk kez sağ kesimin birleşmesi olmuştur. Bu çerçevede Demokrat Parti ile oy potansiyelleri küçük iki sağ parti de Ulusal Birlik Partisi adayı Derviş Eroğlu'nu desteklemektedir.

Mehmet Ali Talat'a ise Toplumcu Demokrasi Partisi, Birleşik Kıbrıs Partisi ve Özgürlük ve Reform Partisi destek vermektedir.

Yeni Kıbrıs Partisi ise, ülkede demokratik seçim koşullarının olmadığı, Türkiye'den taşınan ve değiştirilen nüfus ve seçmen sayısı nedeniyle Kıbrıs'ın iradesinin yansımaya, ayrıca olacak olanın seçimden çok Ankara'nın temsilcisinin atanacağı bir durum olacağı tespitinden hareketle seçimi boykot etmektedir.

Oluşan bu cepheleşme nedeni ile seçimin Talat ile Eroğlu arasında geçeceği ve ilk turdan sonuçlanacağı tahmin edilmektedir. Mevcut seçim yasasına göre ilk turda adaylardan hiçbiri yüzde 50 barajını aşmazsa, bir hafta sonra 25 Nisan'da en yüksek oyu alan iki aday arasında ikinci tur seçimi yapılacaktır.

Bu seçimlerde, diğer seçimlere göre dikkat çeken bir husus da, seçime katılan iddialı adayların tümünün de Ankara'ya defalarca gidip gelmeleri ve oradaki AKP yetkilileriyle görüşüp bir yerde onay almaları olmuştur.

Bilindiği gibi daha önceki seçimlerde Ankara adayını belirler ve desteğini açık olarak ona yönlendirirdi. Bu kez ise Talat, Eroğlu ve Ertuğruloğlu üçlüsü arasından kime ağırlık vereceği hususunda renk vermemeye çalışmaktadır... Ancak Ertuğruloğlu'nun kamuoyunda hiç rağbet görmemesi sonrasında ÖRP'nin apar topar Ankara'ya çağırılması ve Ankara dönüşü de Talat'ı destekleme kararı alması, AKP'nin Talat'tı tercih ettiği izlenimi yaratmaktadır. Bilindiği gibi ÖRP, UBP ve DP içinden koparılan milletvekilleri ile AKP tarafından kurdurulmuş ve kuruluşundan çok kısa bir süre sonra da CTP ile koalisyon oluşturmuştu. Bütün bu gelişmelere rağmen Ankara'nın çeşitli senaryolardan hareket ederek, "nasıl olsa kim seçilirse seçilsin benim kontrolümden çıkamaz" da diyebilir.

Kıbrıs'ın kuzeyinde seçim kampanyaları genelde Televizyon programları ve mahalle-köy gezi-

leri şeklinde sürüyor. Eroğlu "halk geliyor, fark geliyor" sloganı ile yola çıkarken, Talat ise "ya dün, ya dünya" sloganını kullanmaktadır.

Seçimin başlangıcında Eroğlu Talat'a göre daha önde görülmektedir. Talat'ın bu farkı kapatıp kapatmayacağı merak konusudur. Halkın önemli bir kısmı Talat'a beş yıl içinde Kıbrıs sorununda verdiği vaatleri yerine getirmediği için öfkeli. Bu öfkenin sandığa yansıyor yansımaya net değildir. Ancak aynı öfke, geçtiğimiz yıl yapılan milletvekilliği seçimlerinde sandığa yansımış ve beş yıllık hükümet dönemindeki kötü icraatları nedeniyle CTP bir nevi cezalandırılmıştı.

Eroğlu cephesi seçimi bir tür "KKTC"ye inananlar ve inanmayanlar arasında referandum olarak da sunmaya çalışmaktadır.

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΙΣ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ!

Στις 18 Απριλίου θα πραγματοποιηθούν προεδρικές εκλογές στο βόρειο μέρος της Κύπρου. Στις εκλογές αυτές, που γίνονται κάθε 5 χρόνια, κατέρχονται 7 υποψήφιοι. Ο Ντερβίς Ερογλου είναι υποψήφιος του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP) και οι υπόλοιποι κατέρχονται ως ανεξάρτητοι υποψήφιοι. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι είναι: Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, Ταχσίν Ερτουγρούλογλου, Ζεκι Μπεσικτεπελί, Αϊχάν Καϊμάκ, Αρίφ Κιρντάγ και Μουσταφά Κεμάλ Τιουμκάν. Ένα γεγονός που ξεχωρίζει στις επερχόμενες εκλογές είναι η ενότητα της δεξιάς για πρώτη φορά μετά τις εκλογές του 1990. Στο πλαίσιο αυτό, το Δημοκρατικό Κόμμα (DP) και δύο μικρότερα κόμματα της δεξιάς υποστηρίζουν τον Ντερβίς Ερογλου.

Από την άλλη, το Κόμμα Κοινοτικής Δημοκρατίας (TDP), το Κόμμα Ενωμένης Κύπρου (BKP) και το Κόμμα Ελευθερίας και Μεταρρύθμισης (ÖRP) έχουν εκφράσει υποστήριξη στον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Το Κόμμα Νέα Κύπρος (YKP) καλεί για μπόϊκοτάζ, επισημαίνοντας ότι δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών στη

χώρα, λόγω της μεταφοράς πληθυσμού, με αποτέλεσμα την δημογραφική αλλαγή, καθώς και του αριθμού του εκλογικού σώματος και το γεγονός ότι η θέληση των Κυπρίων δεν θα εκφράζεται στο αποτέλεσμα και ότι πέρα από εκλογές, αυτή θα είναι μια κατάσταση όπου θα διοριστεί ο αντιπρόσωπος της Άγκυρας.

Λόγω των ευθυγραμμίσεων των πολιτικών δυνάμεων, πιστεύεται ότι ο αγώνας θα είναι μεταξύ των Ερογλου και Ταλάτ και ότι το αποτέλεσμα θα είναι γνωστό την ίδια μέρα. Σύμφωνα με την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, αν κανένας από τους υποψηφίους δεν λάβει τουλάχιστον 50% των ψήφων στον πρώτο γύρο, τότε πραγματοποιείται επαναληπτικός γύρος μία βδομάδα αργότερα (στις 25 Απριλίου) μεταξύ των δύο υποψηφίων με τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων. Ένα άλλο εντυπωσιακό στοιχείο των εκλογών αυτών σε σχέση με προηγούμενες εκλογές, είναι ότι οι πιο φιλόδοξοι υποψήφιοι έχουν επισκεφτεί την Άγκυρα πολλές φορές, συνομιλήσαν με την ηγεσία του AKP, και κατά κάποιο τρόπο πήραν τη σφραγίδα έγκρισης για την υποψηφιότητά τους. Όπως είναι

γνωστό, στο παρελθόν η Άγκυρα πρώτα καθόριζε τον υποψήφιο της και στη συνέχεια έδινε την πλήρη υποστήριξη της στον εν λόγω υποψήφιο. Αυτή τη φορά, προσπάθησε να συγκαλύψει ποιόν θα υποστηρίξει ανάμεσα στους Ταλάτ, Ερογλου και Ερτουγρούλογλου... Όμως μετά την κακή εμφάνιση του Ερτουγρούλογλου στις δημοσκοπήσεις, η επόμενη επίσκεψη του ÖRP στην Άγκυρα καθώς και η απόφαση τους μετά την επιστροφή τους στη Λευκωσία να υποστηρίξουν τον Ταλάτ, δημιούργησε την εντύπωση ότι η Άγκυρα υποστηρίζει τον Ταλάτ. Όπως είναι γνωστό το ÖRP ιδρύθηκε από βουλευτές που έφυγαν από το UBP και το DP και που αργότερα δημιούργησαν συνασπισμό με το CTP. Παρόλες αυτές τις εξελίξεις, έχοντας υπόψη τα διάφορα σενάρια, η Άγκυρα μπορεί να πει ότι «όποιος και να εκλεγεί, έτσι και αλλιώς δεν μπορεί να μου εναντιωθεί».

Η προεκλογική εκστρατεία στο βόρειο μέρος της Κύπρου παίρνει τη μορφή τηλεοπτικών παρουσιάσεων και επισκέψεων σε γειτονιές ή χωριά. Το σλόγκαν του Ερογλου είναι «οι άνθρωποι έρχονται, η διαφορά έρχεται»

ενώ του Ταλάτ «είτε χθες, είτε ο κόσμος».

Στην αρχή της εκστρατείας, φαινόταν ότι ο Ερογλου προηγείτο. Το ερώτημα είναι αν ο Ταλάτ είναι σε θέση να γεφυρώσει το χάσμα ή όχι. Ένας σημαντικός αριθμός ατόμων είναι θυμωμένοι με τον Ταλάτ γιατί δεν εκπλήρωσε τις υποσχέσεις του στο Κυπριακό κατά τη διάρκεια της πεντάχρονης ηγεσίας του. Δεν είναι βέβαιο αν ο θυμός αυτός θα εκφραστεί και στις κάλπες. Όμως ο ίδιος θυμός εκφράστηκε στις κάλπες στις βουλευτικές εκλογές πέρσι και κατά κάποιο τρόπο το CTP τιμωρήθηκε για την κακή διαχείριση κατά την πεντάχρονη διακυβέρνηση του. Η εκστρατεία του Ερογλου επίσης προσπαθεί να παρουσιάσει τις εκλογές αυτές σαν δημοψήφισμα μεταξύ αυτών που πιστεύουν στην «ΤΔΒΚ» και αυτούς που δεν την υποστηρίζουν.

Αντι-μιλιταρισμός, αποστρατιωτικοποίηση, απελευθέρωση από το μιλιταρισμό και Κύπρος

Μουράτ Κανατλί

Ο μακρύς τίτλος δείχνει πόσο δρόμο έχουμε ακόμα να διανύσουμε στην Κύπρο.

Ο αντιμιλιταρισμός συγγέεται συνήθως με τον αγώνα ενάντια στην κατοχή. Γι' αυτό το λόγο, η απελευθέρωση από το μιλιταρισμό και ο αντιμιλιταρισμός φαίνονται ίδιες έννοιες σε πολλούς ανθρώπους.

Αν πείτε: «ΟΚ, πως θα γίνει αυτό;», η πρώτη απάντηση που έρχεται στο μυαλό είναι «αποστρατιωτικοποίηση».

Και η αποστρατιωτικοποίηση είναι σχετική, αναλόγως από ποια γωνία την κοιτάει κανείς. Κάποιες φορές σημαίνει την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων κι αυτό είναι αρκετό για να περιγραφεί κανείς την αποστρατιωτικοποίηση. Κάποιοι προσθέτουν σ' αυτό τις βρετανικές βάσεις, αλλά όταν το ζήτημα φτάνει στην πλήρη αποστρατιωτικοποίηση, τότε το ερώτημα: «Μπορεί να υπάρξει κράτος χωρίς στρατό;» έρχεται στο μυαλό, το οποίο αποδεικνύει πόσο αναγκαίο είναι να απελευθερωθούμε από το μιλιταρισμό.

Το γεγονός ότι και οι πλέον αντιμιλιταριστές λατρεύουν τις φωτογραφίες του Che δείχνει πόσο περίπλοκο είναι το θέμα.

Όπως όλες οι έννοιες στην Κύπρο, τους δίνουμε σημασίες σύμφωνα με τις επιθυμίες μας, αλλά δεν μπορούμε να πάμε πολύ μακριά με αυτό...

Γι' αυτό το λόγο, θα προσπαθήσω να παρουσιάσω σύντομα τις απόψεις μου σ' αυτό το άρθρο για την αποστρατιωτικοποίηση και τους αντιρρησίες συνείδησης.

Όπως όλα τα δύσκολα θέματα, αυτά είναι ζητήματα για τα οποία δεκάδες βιβλία και χιλιάδες έγγραφα έχουν γραφεί. Το γεγονός ότι είναι καθαρό και σύντομο σημαίνει ότι λαμβάνεται υπόψη το ρίσκο να παρεξηγηθεί κανείς. Παρατάτα, είναι σημαντικό να ξεκινήσει η συζήτηση και να ληφθεί αυτό το ρίσκο...

Αποστρατιωτικοποίηση

«Άμεση αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων!» Αυτό είναι ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο σλόγκαν, αλλά και το πιο άχρηστο από όλα.

Να αποχωρήσουν όλα τα ξένα στρατεύματα, αλλά πως; Οποιοσδήποτε είναι ειλικρινής θα ήξερε ότι αυτό θα γίνει βήμα με βήμα. Για αυτό το λόγο, οι απαιτήσεις θα πρέπει να είναι εντός αυτού του πλαισίου.

Σ' αυτό το σημείο, η πρώτη απαίτηση θα πρέπει να είναι η απαγόρευση εισόδου νέου οπλισμού στο νησί. Αυτή η απαίτηση δεν θα γίνει αρεστή από τους μεσίτες όπλων, αλλά η εισαγωγή τους, καθώς και σχετικών τεχνολογιών θα πρέπει να σταματήσουν. Η πραγματοποίηση της απαγόρευσης θα σημαίνει ότι υπάρχουν σημάδια προς την κατεύθυνση της λύσης επειδή η επένδυση στον οπλισμό και τις τεχνολογίες του θα καταστούν πραγματικά άνευ ουσίας.

Το δεύτερο θα πρέπει να είναι η απόσυρση όλων των στρατευμάτων από την γραμμή κατάπαυσης του πυρός και η εκχώρηση της φύλαξης της στην αστυνομία. Είναι, επίσης, σημαντικό σε ένα νησί όπως το δικό μας, η νεκρή ζώνη που αναλογεί στο 2% της επικράτειας και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, να αποδοθεί πίσω στους ιδιοκτήτες της προς ανάπτυξη. Ίσως η μόνη θετική συνέπεια για αυτή την περιοχή τα τελευταία 35 χρόνια είναι ότι μερικές περιοχές έχουν μετατραπεί σε πολύτιμα οικοσυστήματα και ο εμπλουτισμός της βιοποικιλότητας έχει φτάσει σε ένα απίστευτο βαθμό. Αυτή η πλευρά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και τέτοιες περιοχές θα πρέπει να απαλλοτριωθούν για το δημόσιο συμφέρον.

Το τρίτο στάδιο είναι η απαίτηση αποστρατιωτικοποίησης των κατοικημένων περιοχών. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να επιτευχθεί μονομερώς. Η Λευκωσία είναι το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα για αυτό το σκοπό. Η αποστρατιωτικοποίηση της, ξεκινώντας από την Ερμού, θα επέτρεπε τη χρήση των κτηρίων μετά την αποκατάστασή τους. Με την επέκταση της αποστρατιωτικοποίησης το πρόβλημα της τροχαίας κίνησης θα επιλυθεί και οι εκκενωθείσες από το στρατό περιοχές θα ενωθούν με την πόλη ως περιοχές πρασίνου.

Παρομοίως, η αποστρατιωτικοποίηση της Αμμοχώστου θα διευκολύνει την επανεγκατάσταση των κατοίκων των Βαρωσίων.

Με την αποστρατιωτικοποίηση των περιοχών Πύργου-Λιμνίτη και Λεύκας που είναι ίσως οι πιο απείραχτες περιοχές της Κύπρου, η ανάπτυξη τους θα μπορέσει να καταστεί δυνατή. Αν η διαδικασία ανάπτυξης γίνει με περιβαλλοντικές ευαισθησίες, αντίθετα με άλλες περιοχές της Κύπρου, ένα διαφορετικό είδος τουρισμού θα γίνει εφικτό. Αυτό θα σημαίνει τη μετατροπή τους σε μια περιοχή έλξης για τουρίστες που θέλουν να αποφύγουν αστικές περιοχές. Διαφορετικά πολλοί από τους δρόμους στην περιοχή θα συνεχίσουν να είναι αδιέξοδα όπως έχει η κατάσταση με τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις να παραμένουν στις θέσεις τους. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η ανάπτυξη στην περιοχή όπου η μετακίνηση είναι δύσκολη λόγω του φυσικού περιβάλλοντος είναι δύσκολη, αν όχι ανέφικτη. Επιπρόσθετα, η αποστρατιωτικοποίηση της περιοχής είναι, επίσης, σημαντική για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των υδά-

των στην ευρύτερη περιφέρεια.

Στην περιοχή της Μόρφου, η αποστρατιωτικοποίηση των χωριών που κατοικούνταν από Μαρωνίτες θα ανοίξει το δρόμο για την προστασία των μειονοτικών δικαιωμάτων. Η επιστροφή των Μαρωνιτών στα χωριά τους και η επανένταξη της κοινωνικής ζωής θα προετοιμάσει το έδαφος για τη συνέχιση της χρήσης της γλώσσας και της κουλτούρας τους. Διαφορετικά, με την διάσπαρτη εγκατάσταση τους μετά το 1974 θα είναι αδύνατο να συνεχίσουν τη χρήση της γλώσσας και της κουλτούρας τους. Μια σημαντική κουλτούρα θα εξαφανιστεί στο εγγύς μέλλον, αν η κατάσταση συνεχίσει ως έχει. Για αυτό το λόγο, η άμεση επιστροφή των Μαρωνιτών στα χωριά τους είναι σημαντική.

Παρομοίως, η άμεση αποστρατιωτικοποίηση μερικών περιοχών στη Μόρφου και τη Μεσαορία είναι σημαντική καθώς αυτές οι περιοχές θα είναι πιθανότατα κάτω από ελληνοκυπριακή διοίκηση μέσα στα πλαίσια της εδαφικής αναπροσαρμογής μετά από μια λύση και είναι αναγκαία για την προετοιμασία της επανεγκατάστασης.

Το τέταρτο ζήτημα είναι η επιστροφή των στρατιωτικών στα στρατόπεδα. Εκτός από αυταρχικές χώρες, μόνο σε πολύ λίγα μέρη στον κόσμο διοργανώνονται στρατιωτικές τελετές και στρατιωτικά γυμνάσια διεξάγονται σε ειδικές περιπτώσεις. Ο αγώνας για την ακύρωση στρατιωτικών ασκήσεων και τελετών είναι σημαντική για την Κύπρο. Αυτό θα σημαίνει, επίσης, ότι θα έχουμε μια κοινωνία των πολιτών και την άρση της πίεσης των στρατιωτικών στους πολίτες μέσω των όπλων.

Το πέμπτο ζήτημα είναι να σταματήσει ο εξοπλισμός των πολιτών. Τα G3 που διανεμήθηκαν στους ελληνοκύπριους θα πρέπει να επιστραφούν άμεσα και θα πρέπει να υπάρξει μια καμπάνια για να σταματήσει η πρακτική της συνεχούς εκμάθησης της χρήσης όπλων από τους πολίτες και στις δυο πλευρές κάτω από το πρόσχημα της επιστράτευσης. Ας ανοίξουμε μια παρένθεση εδώ: το G3 είναι ένα από τα πιο θανατηφόρα όπλα που παράγονται. Είναι κατασκευασμένο για να σκοτώνει. Για αυτούς που δεν ξέρουν, μια σφαίρα που φεύγει από ένα G3 δεν ακολουθεί ευθεία πορεία. Ακολουθεί μια σπειροειδή πορεία και όταν εισέλθει στο σώμα κάνει τα εσωτερικά όργανα κομμάτια, ανοίγοντας μια μεγαλύτερη τρύπα όταν εξέρχεται του σώματος, παρά όταν εισέρχεται σ' αυτό. Για το λόγο αυτό, το κάθε G3 είναι ένα θηριώδες κατασκεύασμα.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στρατιώτες θα αποσυρθούν κατά στάδια όπως θα προβλέπουν οι συμφωνίες, είναι σημαντικό να παλέψουμε για την απόσυρση τουρκικών στρατευμάτων σε κάθε ένα από τα στάδια. Για αυτό το λόγο, όπως λέχθηκε και προηγουμένως, ο αριθμός των στρατευμάτων που θα αποσυρθούν μπορούν να καθοριστούν σε 10,000 και να συνεχιστεί ο αγώνας μέχρι την επίτευξη αυτού του αριθμού.

Με τη δημόσια επίκληση σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα και κάτω από διαφορετικές συνθήκες ένας δυνατός αγώνας για την αποστρατιωτικοποίηση θα μπορούσε να διεξαχθεί, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα απελευθερωθούμε από το μιλιταρισμό.

Αντιμιλιταρισμός

Ένα στρατιώτης δεν θα πρέπει να γίνεται αντιληπτός μόνο ως κάποιος που φορά στολή παραλλαγής. Κατ' ουσίαν, ο μιλιταρισμός είναι ένας τρόπος σκέψης. Αν δούμε τη ζωή στην Κύπρο μπορούμε να δούμε τα ίχνη του παντού.

Ο λόγος της μη ανεκτικότητας μας προς τους ομοφυλόφιλους, τους αιτητές ασύλου και τους πρόσφυγες και προς άλλους που είναι διαφορετικοί από εμάς, οφείλεται σε αυτό. Το γεγονός ότι οι γυναίκες υπο-αντιπροσωπεύονται οφείλεται σε αυτή την «πολεμική» μας φύση.

Κάτω από τέτοιες συνθήκες το ερώτημα «Μπορεί να υπάρξει χώρα χωρίς στρατό;» τίθεται επανειλημμένως όταν απαιτείται η αποστρατιωτικοποίηση.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο το δικαίωμα των αντιρρησιών συνείδησης μπορεί να είναι ένα σημαντικό εργαλείο στη διαδικασία της απελευθέρωσης από το μιλιταρισμό.

Το δικαίωμα των αντιρρησιών συνείδησης, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, είναι το δικαίωμα της μη συμμετοχής στο στρατό. Τα άτομα μπορούν να αρνηθούν να συμμετέχουν στο στρατό για διαφορετικούς λόγους, θρησκευτικούς ή ιδεολογικούς. Αυτό το δικαίωμα αναγνωρίζεται εδώ και πολύ καιρό σε πολλές χώρες. Ωστόσο, αυτό το δικαίωμα έχει επεκταθεί σταδιακά μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και έχει περιληφθεί σε έγγραφα των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης στα πλαίσια του δικαιώματος της έκφρασης. Υπάρχουν ευαισθησίες ως προς την ποινικοποίηση αυτού του δικαιώματος στην ΕΕ. Σε αυτό το σημείο ακριβώς, το ζήτημα αποκτά δυο διαστάσεις.

Η Κυπριακή Δημοκρατία αναγνώρισε το δικαίωμα ώστε να μην αποτελεί παραφωνία στην ΕΕ, αλλά παρόλο το ότι το αναγνώρισε έχει δώσει έμφαση στο να το κάνει τιμωρητικό ή ακόμα και αποτρεπτικό. Στο βόρειο μέρος της Κύπρου το δικαίωμα δεν αναγνωρίζεται.

Όταν λαμβάνουν θέση οι επίσημοι κύκλοι φέρνουν ως πρόσχημα τις πολεμικές συνθήκες, αλλά δυστυχώς, είναι μια

πραγματικότητα ότι και οι πολίτες δεν υπερασπίζονται αυτό το δικαίωμα. Υπάρχει ένα μικρό γκρουπ που είναι ενεργό και στις δυο πλευρές και απαιτεί την εφαρμογή του δικαιώματος, αλλά άλλες οργανώσεις απέχουν από την προσπάθεια.

Ένα ακόμη ενδιαφέρον θέμα είναι ότι υπάρχει ένα σημαντικό κομμάτι της νεολαίας που δεν συμμετέχει στο στρατό. Αυτό είναι θετικό, αν και αυτό δεν έχει εξελιχθεί σε ένα συνειδητό πολιτικό κίνημα, η παρουσία τους θέτει διαρκή πίεση στις διοικήσεις πιέζοντας τις να μειώσουν τη στρατιωτική θητεία και να βελτιώσουν τις συνθήκες. Ωστόσο, αυτό το κίνημα δεν είναι μαζικό επειδή οι κοινωνίες δεν έχουν απελευθερωθεί από το μιλιταρισμό και έχουν ενσταλάξει τη νοοτροπία του πολέμου στην καθημερινή ζωή τους και είναι σχεδόν αδύνατο να παλέψουν για αυτό το δικαίωμα.

Σε αυτό το σημείο το να φέρνουμε στην προσοχή της κοινωνίας το δικαίωμα των αντιρρησιών μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο.

Το δικαίωμα των αντιρρησιών συνείδησης έχει θέσει κατά κάποιο τρόπο σήμερα τα δικά του standards. Η διακήρυξη της αντίρρησης σημαίνει την απόρριψη της στρατιωτικής υπηρεσίας, δηλαδή την απόρριψη των στρατιωτικών θεσμών. Για αυτό το λόγο αυτή η αρχή θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από την αρχή της διαδικασίας. Δηλαδή, αν μια εναλλακτική υπηρεσία θα προσφερθεί σε ένα άτομο που θέλει να επικαλεστεί την αντίρρηση του, τόσο η διαδικασία αίτησης όσο και η εκτέλεση της εναλλακτικής θητείας πρέπει να έχει πολιτικό χαρακτήρα. Δεν θα πρέπει να υπάρχει καμιά σχέση με στρατιωτικούς θεσμούς. Κανείς δεν γεννιέται στρατιώτης και κανένας δεν μπορεί να εξαναγκαστεί σε υποχρεωτική στρατιωτική θητεία. Για αυτό το λόγο, η πίεση προς εκπλήρωση της υποχρεωτικής θητείας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Μόνο και μόνο επειδή κάποιοι θέλουν να παίξουν παιχνίδια πολέμου κανείς δεν πρέπει να τους προσφέρει στρατιώτες. Για αυτό το λόγο, η διάρκεια της στρατιωτικής θητείας και της εναλλακτικής θητείας θα πρέπει να είναι η ίδια. Η εναλλακτική θητεία δεν πρέπει να έχει τιμωρητικό χαρακτήρα για να εξωθεί προς τη στρατιωτική θητεία. Επιπλέον, καθώς κανείς δεν μπορεί να εξαναγκαστεί σε υποχρεωτική στρατιωτική θητεία, η υποχρεωτική εναλλακτική θητεία δεν πρέπει να έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα. Όπως και στην περίπτωση των αντιρρησιών συνείδησης, ολική άρνηση στράτευσης θα πρέπει να αναγνωριστεί ως δικαίωμα.

Επιπροσθέτως, το δικαίωμα των αντιρρησιών συνείδησης έχει μπει στη ζωή μας με ένα φυσικό τρόπο. Ειδικά με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων το 2003, πολλοί Κύπριοι άρχισαν να συναντώνται σε σχολεία, στους χώρους εργασίας και σε άλλες περιπτώσεις. Αργότερα, αναλαμβάνουν οπλισμό και φυλάνε την πράσινη γραμμή ο ένας έναντι του άλλου. Κάποιοι έχουν ερωτικούς συντρόφους και κάποιοι έχουν μοιραστεί το ίδιο θρανίο για χρόνια. Έτσι, το να είσαι συνειδητά εναντίον της θητείας είναι κατ' ουσία μέρος της καθημερινής ζωής μας. Αλλά οι μιλιταριστές, με τη συνεχή τους πολεμική προπαγάνδα δηλητηριάζουν τα μυαλά και εμποδίζουν ακόμα και αυτές τις αθώες απαιτήσεις από το να εκφραστούν. Ένας νέος που εκφράζει τέτοιες απαιτήσεις αντιμετωπίζει εμπόδια από την οικογένεια του και από τους κρατικούς θεσμούς. Οι οικογένειες που τόσο πρόθυμα στέλνουν τα παιδιά τους στον πόλεμο, για να πολεμήσουν, να σκοτώσουν και να σκοτωθούν είναι ίσως ένα σπάνιο φαινόμενο παγκοσμίως. Ωστόσο, δεν πρέπει να παραγνωριστούν ότι οι νέοι θα αντισταθούν σε αυτό το μηχανισμό με τη δημιουργία των δικών τους τρόπων.

Όταν θα ξεκινήσουμε να συζητάμε τα θέματα αυτά με ανοιχτή καρδιά θα απελευθερωθούμε από το μιλιταρισμό, αλλά η Κύπρος είναι ακόμα μακριά από αυτό.

Συμπερασματικές σκέψεις

Όταν η συζήτηση για αυτά τα θέματα δεν θα θολώνεται από τα «αλλά», θα φτάσουμε κάπου. Ωστόσο, πρέπει να ξεχάσουμε τη λέξη «αλλά» που προέρχεται από το μιλιταριστικό υποσυνείδητό μας.

Ο αγώνας για ειρήνη στην Κύπρο θα έχει νόημα όταν στερέψουν οι ανθρώπινες πηγές του πολέμου.

Καθώς εντείνουμε τον αγώνα για αποστρατιωτικοποίηση, θα προχωρήσουμε γρηγορότερα αν κάνουμε τον αγώνα ενάντια στο μιλιταρισμό πιο αποτελεσματικό στην καθημερινή μας ζωή.

Κι ας μην ξεχνάμε ότι κανένα όπλο δεν μπορεί να αποτρέψει μια νέα σύγκρουση στην Κύπρο. Μόνο η συνείδηση των Κυπρίων μπορεί να την αποτρέψει, τίποτα άλλο!

Το άρθρο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό ΡΕΥΜΑ

Anti-Militarizm, askersizleştirme, militarizmden arınma ve Kıbrıs

Murat Kanatlı

Yukarıdaki uzun başlık aslında Kıbrıs'ta gidilmesi gereken ne kadar uzun yolu olduğunu ispatı...

Anti-militarizm Kıbrıs'ta genellikle işgal karşıtı mücadele ile karıştırılmaktadır. Bu nedenle militarizmden arınmak ile anti-militarizm sanki aynı şeymiş gibi gelir birçoklarına...

'Peki, bunlar nasıl olacak' dersiniz ilk akla gelen cevap askersizleştirmedir...

Askersizleştirme de, nerden baktığınızla ilgili. Kimi zaman işgal kuvvetlerinin gitmesi demek, askersizleştirme için yeterli. Bazıları buna İngiliz üslerini de eklemekte ama konu tüm adanın tamamen askersizleştirilmesi olunca akla 'ordusuz devlet olur mu' sorusu gelmektedir ki bu da tam da yukarıda militarizmden arınma işinin ne kadar gerekli olduğunu ispatıdır. En anti-militaristimizin bile Che'nin gerilla fotoğraflarına bayılması ile bu işin ne kadar karmaşık olduğu da anlaşılabilir...

Kıbrıs'taki birçok kavram gibi bu kavramları da canımızın çektiği gibi anlamlandırıp peşine takıyoruz ama fazla bir yere gidebildiğimiz söylenemez...

Bu nedenle elden geldiğince kısaca askersizleştirme ve vicdani ret üzerine görüşlerimi bu yazının sonuna kadar ortaya koymaya çalışacağım.

Her zor konu gibi, bu yazıda üzerinde duracaklarım da aslında haklarında onlarca kitap, binlerce doküman yazılmış konulardır. Anlaşılır ve kısa olması demek aslında yanlış anlaşılma riskini de göz önüne almak demektir. Buna rağmen bir tartışmayı başlatabilmesi bile önemlidir ve böyle bir riski almaya değer...

Askersizleştirme

"bütün yabancı ordular hemen çekilsin!"

Bu çok yaygın kullanılan ama aslında en işe yaramayan slogandır...

Yabancı ordular hemen çekilsin, ama nasıl?

Bu konuda birileri samimi ise bunların adım adım olacağını bilir... Bu nedenle talepler bu çerçevede olmalıdır.

Bu noktada ilk talep adaya yeni silah girişinin yasaklanmasıdır. Bu, aslında silah tüccarlarının hiç sevmeyeceği bir talep ama moderizasyon dâhil tüm silah ve silah teknolojilerinin adaya girişi durdurulmalıdır. Bunun gerçekleşmesi demek, gerçekten çözüm için bir yerlere gidiyoruzun işaretleri belirlenmiş demektir. Çünkü silaha ve silah teknolojisine para harcamak gerçekten anlamsızlaşacaktır.

İkincisi de ateş-kes hattındaki tüm askeri birliklerin çekilmesi, sınır güvenliğinin polise devredilmesidir. Bununla beraber bizim gibi ada ülkesi için önemli olan yüzde ikilik kullanılmayan ara bölgenin eski sahiplerine iade edilerek kullanılması sağlanması gerekir. 35 yılın getirisini belki de tek olumlu konu, bu bölgenin bazı kısımları gerçekten değerli bir eko-sisteme dönüşmesi ve biyoçeşitliliğinin inanılmaz oranda zenginleşmesidir. Bu yön de göz önüne alınarak kamusal yarar için buralarının kamulaştırılması da düşünülmelidir.

Üçüncü aşama ise yerleşim yerlerinin askersizleştirilmesi talebidir. Bu tek taraflı olamayacak bir şeydir. Bu konuda en spesifik örnek Lefkoşa'dır. Lefkoşa'nın askersizleştirilmesi Ermu Caddesi başta olmak üzere birçok kültürel değerinin restore edilerek yeniden kullanımına izin verirken, askersizleştirmenin yaygınlaşması ile trafik sorunu daha rahat çözülebilecek, askerin bıraktığı alanlar yeşil alan olarak kent yaşamına katılabilecektir.

Benzer şekilde Mağusa'nın askersizleştirilmesi de Maraş'ın yeniden iskâna açılmasını kolaylaştıracaktır. Kıbrıs'ın belki de en el değmemiş bölgesi durumuna gelen Pirgo - Limnidi ve Lefke bölgesinin askersizleştirilmesi ile kalkınmanın önü açılabilir. Bu kalkınma süreci çevreye duyarlı şekilde geliştirilse Kıbrıs'ın genelinden farklı bir turizm alanı oluşturulabilir. Bu da betonlaşmalardan kaçan turistlerin ilgisini çekecek bir çekim alanı anlamına gelir. Yoksa bugünkü şekliyle askeri yığınlarla bu bölgenin birçok yolu çıkmaz yol olmaya devam edecek. Doğal koşulların da ulaşımı zorlaştırdığı bu coğrafyada kalkınma bu şartlarda çok zordur hatta imkânsızdır. Bunun yanında bölgenin su kaynaklarının daha verimli kullanılabilmesi için de bu bölgenin askersizleştirilmesi önemlidir.

Omorfo bölgesindeki eskiden Maronitlerin yaşadığı köylerinin askersizleştirilmesi, azınlıkların haklarını koruma konusunu da içinde barındırır. Maronitlerin kendi yerlerine dönmesi, yeniden toplumsal yaşama geçmeleri, dilleri ve kültürleri ile yaşamlarını sürdürmelerinin

olanaklarını yaratır. Yoksa 74 sonrası dağınık şekilde yerleştikleri bugünkü konumlarında dillerini ve kültürlerini sürdürmelerinin olanağı yoktur. Yakın bir gelecekte Kıbrıs'ın önemli bir kültürü yok olup gidecek. Bu nedenle Maronitlerin hemen köylerine dönmeleri önemlidir. Benzer şekilde Omorfo ve Meserya bölgelerinin bir kısmının çözümden sonraki toprak düzenlemesinde Kıbrıs Rum yönetimine kalacağı gerçeği ile yeniden iskânın düzenlenebilmesi için hemen şimdi askersizleştirme önemlidir.

Dördüncü konu ise askerin kampına dönmesidir. Dünyada otoriter ülkeler hariç dünyanın çok az yerinde askeri törenler yapılmaktadır. Askeri tatbikatlar da özel konularla ilgilidir. Kıbrıs'ta askeri tatbikatların ve törenlerin iptal edilmesi için mücadele önemlidir. Bu ayrıca sivilleşme ve askerin siviller üzerinde silah yoluyla baskı kurmasının da kırılması demek olacaktır.

Beşinci konu ise sivillerin silahlandırılmasından vazgeçilmesidir. Kıbrıslı Rumlara dağıtılan G3'ler hemen toplatılmalı, Kıbrıs'ın her iki yanında seferberlik adı altında sivilleri sürekli silahlı eğitimden geçiren anlayışlardan vazgeçilmesi için kampanya yapılmalıdır. Burada kısa bir parantez açalım. G3 üretilen en vahşi silahlardandır, öldürmeye yönelik üretilmektedir. Bilmeyen için yazalım, G3'ten çıkan bir kurşun düz gitmediği, içerisindeki düzenekten dolayı spiral çizerek yol aldığı, bu nedenle vücuda girdikten sonra iç organları parçalayarak arkadan girdiğinden daha büyük bir delik açarak çıktığının bilgisini buraya yazalım. Bu nedenle her G3 bir vahşet aygıtıdır.

Son olarak da antlaşmalarda da ön görüldüğü şekli ile askerlerin kademeli olarak çekileceği göz önüne alınarak, bu kademeler çerçevesinde askerin çekilmesi için mücadele edilmesi önemlidir. Bu nedenle daha önce de dillendirildiği için bu sayının 10 bin olması tespit edilip bunun için mücadele edilebilir.

Bunların tümü farklı zamanlarda ve farklı koşullarda dile getirilerek güçlü bir askersizleştirme mücadelesi verilebilir ama bunu yapmamız demek militarizmden arınabileceğimiz anlamında değildir.

Anti-militarizm

Asker demek illa haki rengi giyen üniformalı kişiler anlaşılmalıdır. Militarizm aslında bir düşünce biçimidir. Kıbrıs'taki yaşama baktığımızda bunun izlerini her yerde görmek mümkündür.

Eşcinsellere, göçmenlere, farklı olanlara karşı hoş görüzlülüğümüzün sebebi bundandır. Kadın temsiliyetinin kısıtlı olması da bu "savaşçı" karakterimizden gelmektedir.

Bu ortamda askersizleştirme ile "ordusuz ülke olur mu" sorusu ardı ardına gelir...

Tam da böyle bir noktada vicdani ret hakkı bu militarizmden arınma sürecinin önemli bir aracı olabilir.

Vicdani ret farklı gerekçelerle de olsa askere katılmayı reddetme hakkıdır. Genellikle dini ve ideolojik gerekçelerle olsa da farklı nedenler göstererek bireyler askere katılmayı reddedebilir. Bu hak çok uzun bir zamandır çeşitli ülkelerde tanınmaktadır. Ama ikinci dünya savaşı sonrası gittikçe yaygınlaşmış, düşünce özgürlüğü kapsamında BM ve Avrupa Konseyi belgelerine girmiştir. Avrupa Birliği içinde de bu hakkın cezalandırılmasına karşı duyarlılıklar vardır.

Tam da burada konu çatallanmaktadır.

Kıbrıs Cumhuriyeti de Avrupa Birliğine ayıp olmasın diye bu hakkı tanımıştır ama tanırken cezalandırıcı ya da

daha doğru ifade ile caydırıcı yönüne ağırlık vermiştir. Kuzeyde ise tanınmamaktadır.

Resmi kurumlar pozisyon alırken gerekçeleri savaş koşullarını öne çıkarıyorlar ama maalesef sivillerin de bu hakkı savunmadığı gerçektir. Kıbrıs'ın her iki yanında çok küçük bir grup bu hakkın uygulanmasını talep etmektedir ancak bunun dışındaki örgütler ve demokratik kitle örgütleri genellikle bu konuya dokunmamaya çalışıyorlar.

Ancak başka ilginç taraf ise askere katılmak istemeyen çok büyük bir gençlik kesiminin varlığıdır. Bu da olumludur. Bilinçli bir siyasal harekete dönüşmemiş olsa da bu hareket rejimleri sürekli zorlamakta, askerlik süresi ve koşullarında sürekli iyileştirmelere gidilmektedir. Ancak bu konu kitlesel harekete dönüşmemektedir çünkü militarizmden arınmamış, savaşı, savaşçılığı günlük yaşamına sindirmiş toplumların bunlar için mücadele etmesi hemen hemen imkânsız oluyor...

Tam da böylesi bir noktada vicdani ret hakkını toplumun gündemine taşımak önemli bir işlev görebilir.

Vicdani ret hakkı bugün itibarı ile bir nevi kendi standartlarını oluşturdu. Kişinin vicdani reddini açıklaması demek askerlik yapmak istememesi yani askeri kurumlarla ilişkiye girmek istememesidir. Bu nedenle sürecin ilk başından itibaren bu ilke hatırlanmalıdır. Yani vicdani ret hakkını kullanmak isteyen bireye alternatif servis önerilecekse, başvurusunu yapma süreci de, alternatif servisin kendisi de sivil olmalıdır. Herhangi bir askeri kurumla ilişkisi olmamalıdır. Kimse asker doğmaz, kimse de zorunlu askerliğe zorlanamaz. Bu nedenle zorunlu

askerliği dayatma baskısı kabul edilemez. Birileri savaş oyunu oynayacak diye ona asker yetiştirmek diye kimsenin de görevi olamaz. Bu nedenle zorunlu askerlik süresi ile alternatif servis aynı süre ve koşullarda olmalıdır. Sırf zorunlu askerliği dayatmak için alternatif servis cezalandırıcı nitelikte olmamalıdır. Bunun yanında kimse zorunlu askerliğe zorlanamayacağı gibi, zorunlu alternatif servis de kimseye dayatılamaz. Yani vicdani ret gibi total ret de bir hak olarak tanınmalıdır.

Ayrıca vicdani ret bugünkü yaşam koşullarımız içinde doğallığında günlük yaşamlarımıza girmektedir. Özellikle 2003'te bazı geçiş noktalarının açılması ile birçok Kıbrıslı bir araya gelmeye başladı. Okulda, işte çeşitli platformlarda bir araya gelen Kıbrıslılar daha sonra ellerine silah alıp birbirlerine karşı sınır beklemektedir. Kiminin sevgilisi vardır, kimileri yıllarca aynı okul sırasını paylaşmıştır. Tam da bu noktada vicdani askerliğe karşı olmak, zorunlu askerliği reddetmek aslında günlük yaşamımızın parçası oluyor. Ama mili-

taristler beyinleri zehirlercesine sürekli savaş propagandaları ile yaşamın her alanına sızıp bu masum taleplerin bile dile gelmesini engelleyebilmektedirler. Bu taleple yola çıkan gençin ilk aşması gereken engel resmi kurumlardan önce aileler oluyor. Savaşa, savaşmaya, ölmeye-öldürmeye çocuğu bu kadar içten gönderen ailelere herhalde dünyanın çok az yerinde rastlanır. Buna rağmen gençlerin kendi yollarını yaratarak bu çarka karşı direnmesi de göz ardı edilmemelidir.

Bu nedenle yaşadığımız bugünlerde 'hemen şimdi vicdani ret hakkı isterim' demek aslında barış mücadelesinde önemli bir adımdır.

Bunları açık yüreklilikle tartışabildiğimiz zaman gerçekten militarizmden arınmaya başlayacağız ama Kıbrıs halen bunun çok uzağındadır.

Sonsöz

Yukarıdakileri "ama" kelimesi ile bulandırmadan tartışabildiğimizde yol alacağız. Ancak "ama" kelimesi bilincaltımızdaki militarist görüşlerimizden kaynaklandığını unutmamız gerekiyor.

Kıbrıs'ta barış mücadelesi "yeniden savaş çıkarsa, ne olursa olsun bu defa ben yokum" ile "kimsenin askeri olmayacağı" diyerek savaştan insan kaynağını kurutmak için harekete geçtiğimizde anlamlı yol alınabilecektir...

Tam da bu nedenle askersizleştirme için mücadeleyi yükseltirken, günlük yaşamdaki militarizme karşı mücadeleyi etkinleştirebildiğimizde daha hızlı yol alabileceğiz...

Ve unutmayalım, hiçbir silah Kıbrıs'ta yeniden bir silahlı çatışmanın önünü alamaz. Yeniden bir silahlı çatışmayı yalnız ve yalnız Kıbrıslıların vicdanları önler başka hiç bir şey değil!

Bu makale ilk kez REVMA dergisinde yayınlanmıştır.

ΤΟΚΚΑ

Πάλι για την εκ περιτροπής προεδρία: Προς τι ν' «ανακατώνομε τ' άχυρα»;

Χρυσόστομος Περικλέους

Ο Χρήστος Πουργουρίδης χαίρει γενικής εκτίμησης για το ήθος και την ακεραιότητα που επέδειξε όταν είχε το πολιτικό θάρρος να βρεθεί σε δημόσια διαφωνία με οπαδούς του κόμματός του, με ψηφοφόρους του, κι όταν πιο πριν είχε το πολιτικό θάρρος να τοποθετείται κριτικά έναντι της κυβέρνησης του δικού του κόμματος.

Με όλη την εκτίμηση γι' αυτή του τη στάση, δεν μπορώ να μην εκφράσω την απορία μου για τα κίνητρά του όταν επανέρχεται και επιμένει στην από μέρους του Προέδρου απόσυρση της πρότασής του για εκ περιτροπής προεδρία με μοναδικό επιχείρημα την –από πολλές απόψεις επισφαλής– πρόβλεψη πως δεν μπορεί να εγκριθεί από την ελληνοκυπριακή κοινότητα σε δημοψήφισμα. Πρώτον, ενδεχόμενη συμφωνία θα κριθεί στο σύνολό της και όχι από μια συγκεκριμένη πρόνοια. Δεύτερον, η στάση των πολιτών, κυρίως στα συσταγματικά ζητήματα, θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη στάση που θα πάρουν οι ηγεσίες των μεγάλων και

υπεύθυνων κομμάτων. Και η στάση που θα πάρουν υπεύθυνες πολιτικές ηγεσίες αναμένεται πως θα συναρτάται με ψυχρή πολιτική ανάλυση του συνολικού πλέγματος των στοιχείων της λύσης και όχι με οποιαδήποτε δαιμονοποίηση από τους γνωστούς εθνικιστικούς κύκλους και τους εμπόρους του πατριωτισμού. Κι αν προβάλλει ένα επιτακτικό καθήκον, σε σχέση με την επίμαχη πρόταση, για πολιτικούς με νηφάλια κριτική σκέψη όπως ο Χρήστος Πουργουρίδης, είναι, με την ίδια νηφαλιότητα, να τοποθετηθούν επί της ουσίας της πρότασης. Επιμετρώντας στα θετικά της πρότασης ότι:

- Με τη διασταυρούμενη ψήφο –μία πρακτική που θα λειτουργεί ενωτικά και στη λαϊκή βάση και θα προάγει την έννοια του μετα-εθνικού πολιτικού κράτους, θα διασφαλίζεται η εκλογή μετριωπαθών πολιτικών ηγετών που θα ενεργούν με βάση πολιτικά και όχι εθνοτικά/κοινοτικά κριτήρια.

- Οι αποφάσεις θα παίρνονται στο υπουργικό συμβούλιο με τη θετική ψήφο καθορισμένου ελάχιστου αριθμού υπουργών και από τις δύο

κοινότητες, πράγμα που θα αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα έναντι μονομερών αποφάσεων.

- Η αναλογία 4:2 είναι συμβατή με όλες τις πρακτικές λύσεις που έχουν κατά καιρούς υποδειχθεί και με αυτό που θα ονομάζαμε «κεκμημένο των συνομιλιών», καθώς και με τη λογική της ομοσπονδίας.

- Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, μέσα στα οποία θα λειτουργούμε, πρώτον, θα καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό το πλαίσιο των αποφάσεων πάνω σε μείζονα ζητήματα, και δεύτερον θα προάγουν συναινετικές προσεγγίσεις στη συνολική διακυβέρνηση.

Αν συνδεόταν με αυτή την πρόταση η παραπομπή των αδιεξόδων στον Πρόεδρο, θα μπορούσε να προβληθεί βάσιμη επιφύλαξη ότι, εφόσον τα όποια αδιέξοδα θα προκύπτουν σε κοινοτική βάση, ο Πρόεδρος –ο οποίος θα προέρχεται από τη μια κοινότητα– δεν θα έχει το τεκμήριο της αντικειμενικής κρίσης. Δεν υπάρχει όμως τέτοια σύνδεση. Η αρχική εισήγηση, που είχε υποβληθεί υπό άλλες συνθήκες από την ελληνοκυπριακή

πλευρά και είχε απορριφθεί, ούτε επαναφέρθηκε ούτε συνδέθηκε με οποιοδήποτε τρόπο με τη νέα πρόταση. Επ' αυτού, είναι καιρός να υπερβούμε και εδώ τις δαιμονοποιήσεις του παρελθόντος και να εξετάσουμε νηφάλια το ενδεχόμενο του ανεξάρτητου προέδρου ενός συνταγματικού δικαστηρίου. Το διμερές της ομοσπονδιακής μας δομής δείχνει προς αυτή την κατεύθυνση.

Δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι η πρόταση του Προέδρου είναι η μόνη δυνατή και η μόνη λειτουργική υπό τις περιστάσεις. Από τη στιγμή όμως που έχει υποβληθεί και έχει γίνει αποδεκτή από την άλλη πλευρά, και πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργικότητας, προς τι να «ανακατώνομε τ' άχυρα» χύνοντας νερό στον μύλο του εθνικισμού και του απορριπτισμού; Δεν θα ήταν μια πιο εποικοδομητική και συνάμα δημιουργική προσέγγιση αν αναδεικνύαμε τα θετικά της πρότασης, ώστε να πείσομε όσους καλόπιστα αμφιβάλλουν, συμβάλλοντας έτσι στην προοπτική της λύσης;

Yeniden dönüşümlü başkanlık üzerine: Neden “iş karıştıralım”?

Hrisostomos Perikleus

Hristos Purguridis, karakteri nedeniyle ve partisinin taraftarları ve kendi seçmenleri ile açık bir tartışmaya girme konusunda siyasi bir cesaret gösterdiği ve hatta daha önceleri de kendi partisinin liderliğini eleştirmede siyasi cesaretine sahip olduğu için oldukça saygı görmekteydi.

Bu tutumuna tümünden saygılı olmama rağmen, geri adım atarak, başkanın dönüşümlü başkanlık önerisini Kıbrıslı Rum toplumunun bir referandumda onaylamayacağı öngörüsü argümanı ile – birçok açıdan kötü - geri çekmesi yönündeki ısrarının nedenleri konusunda kuşku duymaktan kendimi alamıyorum. Her şeyden önce, herhangi bir anlaşma, belirli bir maddeyle değil, bütünsel olarak değerlendirilecektir. İkinci olarak, özellikle anayasal konularda yurttaşların duruşu, önemli ölçüde, büyük ve sorumluluk sahibi siyasi partilerin lider-

lerinin duruşuna bağlı olacaktır. Ve sorumluluk sahibi siyasi liderliklerin duruşu, bilinen milliyetçi çevrelerin ve yurtseverlik tacirlerinin kötüllemelerine değil, çözümün bütününe analiziyle ilintili olacaktır. Ve tartışmalı öneri ile ilgili olarak Hristos Purguridis gibi akılcı eleştirisel düşünceye sahip politikacılar için yapılması gereken bir görev olması halinde, önerinin özü konusunda aynı bilinçlilikle bir duruş sergilemeleri gerekecektir. Önerinin olumlu yönleri şu kistaslara göre olmalıdır:

- Çapraz oy – halkı tabanda birleştirecek ve ulus devlet ötesi siyasi bir devlet fikrini ileriye götürecek bir uygulama, etnik/toplum kriterlerine göre değil, siyasi olarak hareket edebilecek ılımlı siyasi liderlerin seçimi teminat altına alınacaktır.

- Kararlar, bakanlar kurulunda, her iki toplumdaki da belirlenecek minimum sayıda bakanın olumlu

oyuyla alınacaktır ki bu da, tek yanlı kararların alınmasına karşı bir koruyucu olacaktır.

- 4:2 oranı, ara sıra işaret edilen tüm pratik çözümlerle ve “görüşmelerin acquisi” olarak tanımlayabileceğimiz ile federasyon mantığıyla uyumludur.

- İçerisinde iş yapacağımız Avrupalı kurumlar, her şeyden önce, başlıca konular üzerinde alınacak kararların çerçevesini belirleyecek ve ikinci olarak ta, genel yönetim konusunda konsesyusa dayanan yaklaşımları teşvik edecektir.

Başkana gönderme yapılan çıkmazlar bu öneriyle ilintili ise, herhangi bir çıkmaz toplum temelinde olurken, toplumlardan birinden gelen başkanın objektif bir değerlendirme yapmasının mümkün olamayacağı şeklinde haklı bir çekince olabilir.

Hâlbuki böyle bir bağlantı yoktur. Kıbrıs Rum tarafınca farklı koşullar al-

tında sunulan ve reddedilen ilk tavsiye, ne yeniden gündeme getirildi ne de yeni önerilerle bir bağlantısı bulunmaktadır. Bu çerçevede, geçmişin kötülenmesinin üstesinden gelerek yeni bir anayasa mahkemesinin bağımsız başkanı olması olasılığını bilinçli bir şekilde göz önünde bulundurmamız zamanı gelmiştir. Federal yapımızın ikili yönü bu istikamete işaret etmektedir.

Başkanın önerisinin bu koşullar altında en olası ve en fonksiyonel olduğu iddiasında değilim. Ancak sunulduğuna ve diğer tarafça da kabul edildiğine ve işlerliğin esas gerekliliklerini yerine getirdiğine göre milliyetçiliğin ve retçiliğin değirmenine su dökerek neden iş karıştıralım? İyi niyetli şüpheleri olan kişileri ikna etmek için Önerilerin olumlu yönlerini vurgulayarak olası bir çözüme katkı yapmamız daha yapıcı ve aynı zamanda daha yaratıcı bir yaklaşım olmaz mı?

BİLBAN & İKME

Yayınlar/ Εκδόσεις

1. **Cyprus After A Solution, ISBN 9963-8185-2-8, 1998**

2. **(Turkish version) Çözümü arayan Kıbrıs - Alaşiya Yayınları, 2002**

3. **Cyprus After A Solution - Economic and social activity, ISBN 9963-8185-3-6, 2001**

4. **Cyprus After A Solution - LEFT POLICIES, ISBN 9963-8185-4-4, 2003**

5. **Küllüsüyu, Αλουσιβα- Kate-rina A. İliadi, ISBN 9963-8185-5-2, 2004**

6. **İncisini Kaybeden İstiridyeler, Sevgül Uludağ, ISBN 9963-8185-9-5, 2005**

Kitapları istemek için lütfen BİLBAN veya İKME ile temas kurun.

Gια τις πιο πάνω εκδόσεις παρακαλώ επικοινωνήστε με το IKME ή το BİLBAN.

www.ikme.org
www.bilban.info